

SÖDERKÖPING.SE

Dokumentansvarig; Josefine Bergholm, enhetschef	Dok.nr./ Förvalt. xx-x / SOC	Dokumentnamn; Vägledning i Söderköpings kommun för orosanmälan till socialtjänsten	
Upprättad/reviderad av; Sofie Forsgren, 1:e socialsekreterare		Upprättad/reviderad d dat; 2026-05-11	Revideras; Datum för rev. Sida; 1 av 6

Vägledning i Söderköpings kommun för orosanmälan till socialtjänsten gällande barn och unga som misstänks fara illa och polisanmälan gällande barn och unga

Syfte

Alla som arbetar med barn har en avgörande roll i att uppmärksamma barn som kan behöva samhällets stöd eller skydd. Det här materialet är tänkt att ge en kort information och vara en vägledning för dig som har anmälningsskyldighet i din tjänst.

Ansvarig i verksamheten

Enhetschef på Barn och familj, Individ- och familjeomsorgen

Stöddokument

Rutiner för handläggning av ärenden som rör misstanke om vålds- och sexualbrott mot barn, i Östergötlands län. Se Länsstyrelsen i Östergötland

Anmäla oro till socialtjänsten

När oro uppstår

Alla som genom sitt yrke kommer i kontakt med barn och unga har en skyldighet att genast anmäla till socialtjänsten om man får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Skyldigheten gäller också för dem som arbetar inom enskild verksamhet. Anmälningsskyldigheten gäller varje enskild anställd och de som har anmälningsskyldighet kan inte vara anonyma. Samma yrkesgrupper har också skyldighet att lämna uppgifter som kan ha betydelse för utredningen till socialtjänsten. Anmälningsskyldigheten regleras i 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400).

Det finns ingen tydlig gräns för när en anmälan ska göras, men det är viktigt att socialtjänsten i ett tidigt skede får kännedom om barn som kan behöva stöd och/eller skydd. Oron för ett barn kan vara kopplat till barnets hemmiljö och/eller barnets egna beteende. Som anmälare behöver man inte vara säker på att barnet far illa för att anmäla oro, utan det räcker med att anta att det kan vara så.

Med barn och unga som far illa avses till exempel:

- barn som inte får sina behov tillgodosedda inom familjen
- barn och ungdomar som utsätts för psykiskt eller fysiskt våld, sexuella övergrepp, kränkningar, fysisk eller psykisk försummelse
- barn och unga med ett socialt nedbrytande beteende som missbruk, kriminalitet eller annat självdestruktivt beteende

- barn och ungdomar som har allvarliga relationsproblem i förhållande till sin familj och omgivning
- elever där stora svårigheter i skolsituationen har uppstått som återkommande och långvarig skolfrånvaro.

Om det finns osäkerhet kring om en anmälan ska upprättas kan kontakt alltid tas med socialtjänsten för att anonymt rådfråga. Ta då kontakt med mottagningsgruppen på socialtjänsten. Ta också hjälp av kollegor, elevhälsa, chef, men kom ihåg - *det är du som äger oron och har skyldighet att anmäla till socialtjänsten.*

Anmälningssamverkansmöte

Utgångspunkten är, då det är lämpligt och möjligt, att vi ska samarbeta kring anmälan där förskola, skola, polis och socialtjänst planerar och genomför gemensamma anmälningssamverkansmöten med familjen. Om ett anmälningssamverkansmöte ska äga rum, bestäms i samråd med socialtjänstens mottagningssekreterare. Detta gäller **inte** vid akut oro, se information nedan. Mötet planeras utifrån situationen och familjens behov. Det är anmälaren som bjuder in berörda parter till mötet och ansvarar för att mötet blir av.

Anmälningssamverkansmötet kan planeras tillsammans mellan mottagning eller utredande socialsekreterare, polis och verksamhetens chef, eller av dessa utsedd person. Innan mötet görs en gemensam planering av:

- vilka aktörer/personer ska delta
- vem bjuder in familjen till mötet
- vem som leder mötet
- boka lokal för mötet

På mötet redogör anmälaren för sin oro för barnet och överlämnar den skriftliga anmälan till socialtjänsten. Det är av stor vikt att om ett anmälningssamverkansmöte ska ske, ska anmälan inte skickas till socialtjänsten innan mötet. Under mötet med familjen kommer man gemensamt med familjen överens om återkoppling och samtycke till samverkan mellan aktuella parter, exempelvis förskola, skola, polis och socialtjänst.

Att lyfta oron med vårdnadshavare kan kännas svårt och det kan bli starka reaktioner. Det är dock av vikt att det bästa tillvägagångssättet är att vara öppen och tydlig gentemot vårdnadshavare med den oro man känner. Vårdnadshavaren ges då möjlighet att vara delaktig från början.

Vid misstanke om misshandel/sexuella övergrepp

Om en verksamhet misstänker att ett barn utsätts/har utsatts för sexuella övergrepp/misshandel/våld i nära relation eller hedersrelaterat våld gäller följande:

- Ta direkt kontakt med socialtjänstens mottagningssekreterare och anmäl er oro.
- Informera **inte** föräldrarna i det akuta skedet att ni har anmält till socialtjänsten.

- Socialtjänsten gör en bedömning av hur akut situationen är.
- Socialtjänsten gör en planering av vilka åtgärder som behöver vidtas för att skydda barnet.
- I väntan på eventuellt polisförhör skapas en säkerhetsplan för barnet mellan förskola/skola och socialtjänst.

Observera att det finns en särskild rutin som gäller vid misstanke om misshandel eller sexuella övergrepp då vårdnadshavare **inte** ska kontaktas vid denna oro. Läs mer i *Rutiner för handläggning av ärenden som rör misstanke om vålds- och sexualbrott mot barn, i Östergötlands län* på Länsstyrelsens hemsida.

Inför ett eventuellt polisförhör ska en trygghetsperson utses av rektor och medfölja till förhöret. Vägledning för trygghetsperson och särskild blankett för identifiering av barn skickas/medtages av socialsekreterare inför barnförhöret.

Efter barnförhöret kan trygghetspersonen behöva stöd för att hantera upplevelsen och planera kommande dialog med vårdnadshavare. Det är rektors ansvar att tillse att trygghetspersonen får detta stöd. Socialtjänsten ansvarar för återkoppling till vårdnadshavare.

Innehåll i anmälan till socialtjänsten

En anmälan kan ske på olika sätt, till exempel via telefonsamtal, vid möte eller skriftligt. Oavsett hur en anmälan kommer in så har socialtjänsten samma ansvar att ta ställning till om utredning ska inledas eller inte. En anmälan från personal **bör** dock vara skriftlig bland annat eftersom det innebär en större rättssäkerhet och tydlighet kring vem som observerat vad.

Anmälan görs till socialtjänsten. Om det är en akut situation kontaktas socialtjänst, socialjour eller polis på telefon. Anmälan kan ske digitalt via Söderköpings kommuns hemsida, och kommer då direkt socialtjänsten tillhanda.

För att socialtjänsten ska få en så bra bild som möjligt av vad oron består i finns ett antal områden som behöver redogöras för, förutom person- och kontaktuppgifter. Det betyder inte att anmälare måste kunna svara på eller ta reda på allt, med det är bra om relevant information kommer med i anmälan samt beskrivs så konkret som möjligt.

- Vad är det som gör att du anmäler just nu?
- Vad har hänt, när och i vilken omfattning?
- Hur länge har oron funnits?
- Hur fungerar samspelet mellan barn och förälder?
- Vilka tecken på att barnet kan fara illa har du sett?
- Vilket beteende hos barnet har du uppmärksammat?
- Vilka konsekvenser ser du för barnet?
- Vem har sagt vad?
- Var befinner sig barnet just nu?
- Finns det syskon?
- Känner vårdnadshavaren/na till att anmälan görs? Känner barnet till att anmälan görs?

- Är det något särskilt socialtjänsten behöver beakta när kontakt tas med barnet eller vårdnadshavare?
- Hur ser nätverket runt barnet ut?
- Om återkoppling, till vem?

När socialtjänsten mottagit anmälan

När anmälan kommit in till socialtjänsten sker en bedömning av om barnet har behov av omedelbart skydd samt bedömning/beslut om utredning ska inledas eller inte. I förhandsbedömningen får kontakt tas med vårdnadshavarna och om det inte är olämpligt kontaktas även barnet. Socialtjänsten tar också eventuellt förnyad kontakt med anmälaren. Socialtjänsten kan behöva träffa barnet på förskola eller skola, då ska de förberedas i dialog mellan utredande socialsekreterare och ansvarig rektor så att barnet får det stöd som behövs före, under och efter samtalet.

Återkoppling

Socialtjänsten får på eget initiativ informera den som gjort anmälan om en utredning inletts eller inte, eller om en utredning redan pågår. Socialtjänsten ska ge sådan information på begäran av den som anmält om det inte är olämpligt. Detta gäller för de som har anmälningsplikt.

Om det finns samtycke från de som är parter i ärendet kan socialtjänsten ge en mer omfattande återkoppling. Socialtjänstens ambition är att ge återkoppling till de professionella som gör anmälan.

Barnets Behov i Centrum

I en utredning på socialtjänsten utgår all handläggning från Barnets Behov i Centrum (BBiC) som är en struktur för hur handläggning, dokumentation och uppföljning ska gå till. Syftet är att utgå från det unika barnets situation, ha barnets behov i fokus samt att arbetet bedrivs med god kvalitet, rättssäkert och följer gällande lagstiftning.

Målet med arbetssättet är att barn ska få tillgång till det stöd och det skydd som de har behov av och rätt till, för att kunna växa upp under trygga förhållanden.

Socialtjänstens utredning och beslut

En utredning på socialtjänsten får pågå i max 120 dagar och kan i vissa fall förlängas.

Socialtjänsten inhämtar vanligtvis information genom samtal med de som är berörda av utredningen. Delar av utredningen kan ibland genomföras av andra så som exempelvis psykolog och psykoterapeuter, personal vid HVB, skola eller hälso- och sjukvården. Då görs en skriftlig begäran som innehåller specifika frågor av vad som önskas få belyst eller utrett. Detta ska vara ett stöd för socialtjänsten i bedömning kring barnets behov.

När utredningen är genomförd finns olika alternativ för vilka beslut socialtjänsten kan fatta. Majoriteten av de insatser socialtjänsten erbjuder är beroende av att vårdnadshavare samtycker till insatsen. Om nödvändiga insatser inte kan ges under frivilliga former eller är otillräckliga kan Lagen om vård av unga (LVU) vara tillämplig. LVU är en skyddslag som kompletterar socialtjänstlagen. Vissa grundförutsättningar måste vara uppfyllda med anknytning till hemmet eller barnets eget beteende. Om kriterierna är uppfyllda kan socialtjänsten ansöka om LVU hos Förvaltningsrätten. Om skyddsbehovet är akut kan socialtjänsten besluta om omedelbart omhändertagande enligt LVU.

Konsultation och utlåtande

När ett barns behov av stöd eller skydd utreds behöver oftast socialtjänsten konsultera personal om barnets lärande, utveckling, hälsa samt andra områden i barnets liv som för utredningen är relevanta. Socialtjänsten avgör vilka kontakter som behöver tas och inhämtar de uppgifter som kan ha betydelse.

Inom ramen för BBiC finns olika material framtagna som stöd för att inhämta uppgifter. Materialen ger stöd för två situationer, dels när socialtjänsten *konsulterar* samverkanspartners eller när socialtjänsten efterfrågar *skriftligt utlåtande* om ett barn. Materialen innehåller frågor som rör barnets utveckling och är baserade på risk- och skyddsfaktorer för utsatthet och psykosocial problematik. Frågorna ställs av socialsekreterare till den personal som har god kontakt med barnet. Vid konsultation sker det via telefon eller ett fysiskt möte.

På Socialstyrelsens webbplats finns mer information om BBiC.

Polisanmälan gällande barn och unga

När barn under 15 år har begått brott

När brott begås av barn under 15 år ska en individuell bedömning göras, i varje enskilt fall, om en polisanmälan ska ske eller inte.

De brott som finns i brottsbalken är brott också om de begås av personer under 15 år, trots att de inte går till domstol och inget straff kan dömas ut. Man bör dock vara återhållsam med att göra polisanmälan mot yngre barn eftersom sådana anmälningar normalt inte kan bli föremål för någon utredning från polisen. Polisanmälan under 12 år, medför som regel endast att polisen – utan egen utredning – vidarebefordrar anmälan till socialtjänsten. I de fall verksamheten, eventuellt efter samråd med polisen, kan förutse att någon utredning inte kommer att ske bör man avstå från att göra en polisanmälan. Istället bör i sådana fall i första hand verksamheten själv utreda vad som

inträffat och vidta lämpliga åtgärder. Om verksamheten anser att det finns oro för barnet eller skäl för socialnämnden att ingripa ska saken även anmälan till socialtjänsten.

Vid den individuella bedömningen ska hänsyn bland annat tas till:

- Arten av det misstänkta brottet och barnets ålder
- Om det finns förutsättningar för polisen att utreda det misstänkta brottet
- Andra särskilda skäl där barnets bästa ska vägas in i bedömningen

När barn över 15 år begår brott

När brott begås av barn/ungdom över 15 år är utgångspunkten att en polisanmälan alltid ska göras.

Det finns två huvudregler:

- Brottsliga handlingar ska aldrig accepteras
- Verksamheten ska polisanmäla alla brott som sker i nära anslutning till brottet skett.

Polisanmälan

När en brottslig handling utförts av ett barn eller ungdom ska ansvarig chef för verksamheten göra polisanmälan. Om chef/rektorer inte finns tillgänglig ska den person som sett/fått kännedom om brottet göra anmälan. Huvudregeln är att alla brott som begås av ungdomar över 15 år ska anmälas till polisen. Detta gäller även då målsägaren själv inte vill eller vågar anmäla händelsen. När det är brott begångna av barn under 15 år bör det alltid planeras ett samverkansmöte mellan polis, vårdnadshavare, socialtjänst och eventuellt skola/annan verksamhet.

Polisen bedömer att det oftast är bäst för offret om skolan eller annan verksamhet står för anmälan. Det kan upplevas som ett skydd för den drabbade och målsäganden ses inte lika lätt som ”tjallare” med risk för att bli utsatt. Oavsett vem som gör anmälan kommer den drabbade/offret att stå som målsägande. I ett samverkansmöte kan anmälan upprättas eller så snart polisen får kännedom.

Kontaktuppgifter:

Socialförvaltningen, Mottagningen, Tingshusgatan 1, Söderköping

Socialtjänstens mottagning: 0121- 182 93

(Telefontid: mån, ons, tors, fre kl 9.00-11.00 och tis kl 13.00-15.00)

För frågor och anmälan efter kontorstid konsulteras socialjour:

Telefon: 011-15 22 83 eller 112 (begär socialjouren i Norrköping)